

Pestprotocol

November 2010

Inhoudsopgave

Inleiding		pag. 3
Pesten		pag. 4
Onze aanpak		pag. 6
Taken en verantwoordelijkheden		pag. 7
Cyberpesten		pag. 11
Bijlage I:	Tips van de leerlingen	pag. 13
Bijlage II:	Leidraad gesprek met de gepeste leerling	pag. 14
Bijlage III:	Leidraad gesprek met de leerling die pest	pag. 15

Inleiding

Op het IJburg College maken we aan het begin van elk schooljaar een IJ-code samen met onze leerlingen. In deze IJ-code staan de afspraken vermeld die we hebben gemaakt ten aanzien van de manier waarop wij met elkaar willen werken en omgaan. Alle leerlingen en medewerkers zetten hun handtekening onder de IJ-code. Hij hangt in elk lokaal en is voor iedereen zichtbaar.

Een van de afspraken in de IJ-code die steeds weer terugkeert, is dat wij niet pesten en geen dingen zeggen of doen die een ander kunnen kwetsen. Toch gebeurt het wel eens dat leerlingen¹ zich niet houden aan die afspraken. De maatregelen die onze school neemt om pesten tegen te gaan, staan beschreven in dit pestprotocol.

De onderbouwleerlingen² hebben tijdens het Thema Macht klassikaal gewerkt aan het opstellen van een pestprotocol. Zij hebben per klas hun eigen protocol gepresenteerd aan de expert CSY en de vertrouwenspersoon. Hun voorstellen en tips zijn de basis voor deze definitieve versie van het pestprotocol die voor al onze leerlingen geldt. De twee afspraken uit de IJ-code die voor leerlingen belangrijk zijn in het kader van pesten, zijn:

- ➔ we respecteren en accepteren anderen
- ➔ stop is stop

Deze afspraken dienen als uitgangspunt voor dit pestprotocol.

Dit protocol geeft de gepeste leerling, de pester, maar ook de mentoren van deze leerlingen en hun ouders, informatie over de stappen die kunnen worden genomen als er gepest wordt binnen het IJburg College.

Amsterdam, november 2010

Petra Kletter
Vertrouwenspersoon/ Coördinator zorg en vernieuwing
IJburg College

---

¹ Ook medewerkers van school doen of zeggen wel eens dingen die kwetsend kunnen overkomen, ook voor hen wordt er een pestprotocol opgesteld. Deze wordt verwacht eind schooljaar 2010-2011.

² Hierbij gaat het om de leerlingen die in het schooljaar 2009-2010 in de onderbouw zaten.

Pesten

Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en of fysieke mishandeling door een of meerdere individuen op 1 persoon die niet in staat is om zichzelf te verdedigen.

Bij pesten ben je niet gelijk aan elkaar, het is iets dat steeds weer terugkeert en de pester heeft geen positieve bijbedoelingen. De gepeste voelt zich vaak eenzaam en verdrietig, kan onzeker zijn en bang.

We hebben de leerlingen gevraagd of pesten ook wel eens bij ons voorkwam. De meeste leerlingen kenden wel voorbeelden of waren zelf wel eens gepest door medeleerlingen. Sommige leerlingen gaven ook aan zelf wel eens te hebben gepest. In het gesprek hierover waren wel alle leerlingen het erover eens dat het fijn zou zijn als er op onze school niet gepest zou worden. De redenen die zij gaven om het pesten te stoppen zijn:

- mensen moeten zich veilig kunnen voelen op school, ze moeten met plezier naar school kunnen gaan en niet bang zijn voor school
- pesten heeft een negatieve invloed op je zelfvertrouwen
- pesten beïnvloedt de prestaties negatief
- pesten zorgt voor een slechte sfeer op school of in de klas
- langdurig pesten zorgt ervoor dat je jeugd jaren moeilijk zijn en je kunt er later nog last van hebben

Als we iets aan het pesten op onze school willen doen, hebben 5 partijen hierin een rol:

- de gepeste leerling
- de pester
- de klas (vrienden van slachtoffer of pester, mensen die het wel zien maar niets zeggen/doen)
- de ouders/verzorgers van slachtoffer en pester
- de medewerkers van school (experts, mentoren, deelschoolleider en vertrouwenspersoon)

Het moeilijke is dat veel pestgedrag afspeelt zonder dat het wordt gezien. Dat betekent dat we de 5 partijen die hierboven staan genoemd allemaal nodig hebben om het pesten tegen te gaan. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van de kinderen. Voor mentoren³ geldt dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groepssfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de stamgroep⁴ en zorgen ervoor dat de afspraken ook worden nagekomen.

---

³ Mentoren en coaches hebben dezelfde rol in het bespreken van het pesten.

⁴ Daar waar stamgroep staat beschreven kan ook coachgroep worden gelezen.

Voorbeelden van pesten

- Met woorden: vernederen, belachelijk maken
schelden
dreigen
met ongewenste bijnamen aanspreken
gemene briefjes, mailtjes, krabbels, sms-jes schrijven
- Lichamelijk: trekken aan kleren, duwen en sjoeren
schoppen en slaan
krabben en aan haren trekken
wapens gebruiken
bedreigen
- Achtervolgen: opjagen en achterna lopen
in de val laten lopen, klem zetten of rijden
opsluiten
- Uitsluiting: doodzwijgen en negeren
uitsluiten van feestjes
bij groepsopdrachten
- Stelen/vernielen: afpakken van kledingsstukken, schooltas, schoolspullen
kliederen op boeken
banden lek prikken, fiets beschadigen
- Afpersing: dwingen om geld of spullen af te geven
Iemand dwingen iets voor de pester te doen
- Cyberpesten: schelden en anoniem bedreigen via e-mail, MSN e.d.
virussen versturen naar de computer van het slachtoffer
hacken van de computer
vervelende foto's van het slachtoffer op internet plaatsen
wachtwoord van iemand veranderen, stelen, misbruiken

Onze aanpak

Wij sluiten ons aan bij de *vijfsporenaanpak*. Deze aanpak is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het gepeste kind, de pester, de ouders, de klasgenoten en de school.

-> de school heeft een algemene verantwoordelijkheid

De medewerkers van de school hebben voldoende informatie over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten op onze school. Het pestprotocol is bekend bij de medewerkers en zij weten welke taak zij zelf hebben bij het bespreken/oplossen van het pesten.

-> aan de leerling die gepest wordt, wordt hulp geboden

Er wordt serieus ingegaan op het verhaal van de gepeste. Er wordt uitgezocht wat er precies is gebeurd. Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen. Hulp wordt aangeboden indien nodig.

-> aan de pester wordt hulp geboden

Met de pester wordt zijn gedrag besproken en de gevolgen hiervan voor de pester. De achterliggende oorzaken proberen we te achterhalen. Hulp wordt aangeboden indien nodig.

-> de andere leerlingen worden ook betrokken bij het bespreken/oplossen van het pestgedrag

De mentor bespreekt met de stamgroep het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de groep kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier later op terug.

-> er wordt steun geboden aan de ouders/verzorgers

Ouders/verzorgers die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen. Ouders/verzorgers hebben ook een rol in de aanpak van het pesten op onze school. De school geeft adviezen aan de ouders/verzorgers in het omgaan met hun gepeste of pestende kind. Indien nodig wordt verwezen naar deskundige hulpverlening.

Naast deze vijfsporenaanpak, maken wij vanaf april 2011 ook gebruik van *leerlingmediation*. Leerlingmediators begeleiden als neutrale bemiddelaar tussen leerlingen die met elkaar een conflict hebben.

Taken en verantwoordelijkheden

School algemeen: Preventieve maatregelen

-> *Opstellen en ondertekenen IJcode*

Elke mentor bespreekt ergens aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten worden hierbij genoemd en het onderscheid wordt gemaakt. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.

-> *Thema Macht*

In de leerjaren 1 en 2 wordt aandacht besteed aan machtsverhoudingen en ook pesten in meerdere lessen CSY. Tijdens deze lessen wordt het pestprotocol van het IJburg College door de leerlingen bekeken en doen zij voorstellen voor aanpassingen van het pestprotocol. Zodoende is er een tweejaarlijkse evaluatie van ons pestprotocol, waarbij ook leerlingen een belangrijke rol is toebedeeld.

-> *Lessen 'leerlingmediation' in de onderbouw*

Niet alleen volwassenen kunnen bij ons op school worden ingeschakeld bij het bemiddelen bij conflicten of problemen. Maar ook bepaalde leerlingen (leerlingmediators) kunnen worden ingeschakeld als leerlingen een conflict hebben dat met pesten te maken heeft. Hiervoor geldt wel dat het een probleem is dat de leerlingmediators ook kunnen oplossen. Voor een groot en langdurig pestprobleem is meestal een aanpak met volwassenen nodig. Dit schooljaar zijn wij gestart met de opleiding tot leerlingmediation in de onderbouw. In het voorjaar van 2011 zullen leerlingen een actieve rol gaan spelen in de oplossing van (kleine) conflicten.

-> *Aandacht voor 'Een positieve klas' in de stamgroepen*

Naast leerlingmediation is het IJburg College in de onderbouw ook gestart met het toepassen van oefeningen uit 'Een positieve klas'. Deze oefeningen bevorderen de onderlinge sfeer in een groep. Op deze wijze proberen wij preventief te werken aan een sociaal veilige school.

-> *Challenge day als methode om meer begrip te krijgen voor elkaar*

In het schooljaar 2009-2010 hebben we de mogelijkheid gekregen mee te werken aan een Challenge day (een methode uit Amerika die als doel heeft een betere en veilige sfeer op school te creëren). Ook in het schooljaar 2010-2011 wordt er voor onze derdejaars leerlingen een dergelijke dag georganiseerd. Door meer van elkaar te weten, krijgen we ook meer begrip voor elkaar. Dit bevordert de sfeer op onze school en zorgt er ook voor dat het pesten op school geminimaliseerd wordt.

-> *Vertrouwenspersoon en veiligheidscoördinator*

Het IJburg College heeft een vertrouwenspersoon⁵ waar leerlingen, ouders en medewerkers naar toe kunnen op het moment dat er gepest wordt op onze school. Zij heeft zowel een begeleidende taak bij een klacht over pesten als een preventieve taak. Deze preventieve taak ten aanzien van de sociaal veilige school pakt de vertrouwenspersoon samen op met de veiligheidscoördinator van de school. Zij doen hiervoor voorstellen aan de schoolleiding.

Afhankelijk van de ernst en de omvang van het pestgedrag hebben de volgende personen een rol, taak en verantwoordelijkheid in het oplossen ervan. Deze worden hieronder in toenemende mate van ernst van het pestgedrag beschreven.

De leerlingen

De pester zal meestal zelf niet als eerste naar de mentor toe gaan om te vertellen over het pestgedrag. De gepeste leerling doet dit meestal ook niet omdat hij soms bang is voor de gevolgen. De medeleerlingen kunnen echter een goede rol spelen bij het opmerken van het pestgedrag en de leerling die pest erop aanspreken of de gepeste leerling steunen. In bijlage 1 worden de tips die onze leerlingen hiervoor hebben gegeven, beschreven.

De medeleerlingen kunnen ook kiezen om het pesten onder de aandacht van hun mentor te brengen. Dus als je ziet dat iemand pest of gepest wordt en je wilt je daar zelf niet in mengen, vertel het dan aan je mentor of aan de vertrouwenspersoon. Dat is geen 'klikken' maar verantwoordelijkheid dragen voor de sfeer op onze school. Je maakt op dat moment de keuze om de school voor iedereen fijner en gezelliger te maken.

De experts

De experts in de onderbouw hebben afgesproken dat zij de les meteen stopzetten als zij zelf signaleren dat er pestgedrag voorkomt in een groep. Zij maken het pestgedrag groot en maken het meteen bespreekbaar in de hele klas. Daarna koppelen zij aan de mentoren hun interventie terug.

De experts in de bovenbouw reageren op het pestgedrag en benaderen de leerlingen (gepeste leerling en pester(s)) individueel. Zij stoppen het gedrag op dat moment. Zij geven hun signalen en interventies door aan de coach van de betrokken leerlingen (gepeste en pester).

De mentor

Wanneer een mentor ziet dat er zich pestgedrag voordoet in een groep en hij schat in dat dit verder gaat dan een eenmalige plagerij, neemt de

---

⁵ Aan het einde van het stappenplan wordt de rol van de vertrouwenspersoon verder uitgelegd.

mentor de gepeste leerling apart om te vragen wat er is gebeurd. Daarna spreekt hij de pester apart aan en vraagt wat er is gebeurd. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage 2 en 3. Hierbij gaat het niet altijd om een schuldvraag en dus ook niet om het bestraffen van de pester, maar om te achterhalen wat de oorzaken zijn van het pestgedrag. Indien mogelijk wordt er een gesprek gevoerd met de pester en de gepeste leerling samen. Er worden afspraken gemaakt om het pestgedrag te stoppen. De mentor informeert na een week apart bij de gepeste leerling en de pester of de afspraken voor hen hebben gewerkt. Er wordt bewust gevraagd naar wat er beter is gegaan/ wat niet goed is gegaan.

Afhankelijk van de zwaarte van het pestprobleem of de duur ervan, maakt de mentor van de gepeste leerling/pester een aantekening in Magister (onder Logboek staan ook incidenten, hieronder wordt pestgedrag genoteerd) over de afspraken en informeert de ouders/verzorgers van beide leerlingen per mail, brief of telefoon.

Als het pestgedrag klassikaal plaatsvindt, bespreekt de mentor dit met de stamgroep. Ook nu gaat het niet over de schuldvraag, maar om gezamenlijk na te denken over de oplossingen voor het pestgedrag. Ook wordt aangegeven wat het vervolgtraject is op het moment dat het pesten doorgaat. Nadat oplossingen zijn bedacht en afspraken zijn gemaakt, wordt het vertrouwen teruggegeven aan de stamgroep en zijn zij met elkaar verantwoordelijk voor het pestprobleem. Na een week wordt in de stamgroep opnieuw gekeken of de oplossingen hebben gewerkt. Zo ja, afspreken wat de groep nodig heeft om dit gedrag voort te zetten?

Als de groepsafspraken of individuele afspraken niet werken en het pestgedrag blijft doorgaan, schakelt de mentor de deelschoolleider in.

Deelschoolleider

De deelschoolleider neemt de rol van de mentor over op het moment dat het pesten doorgaat, de manier van pesten verergert of als het pesten het klassenverband overstijgt. De deelschoolleider heeft een gesprek met de gepeste leerling om te kijken naar wat hij wil dat er gebeurt. Daarnaast wordt een gesprek gevoerd met de pester. Hij confronteert de pester met zijn gedrag, probeert de mogelijke achterliggende problematiek op tafel te krijgen die de oorzaak is van het pesten. Hij vertelt aan de pester welk vervolgtraject wordt ingezet op het moment dat het pesten niet stopt. De deelschoolleider licht de ouders/verzorgers van beide leerlingen in per mail, brief of telefoon.

Aan zowel de pester als gepeste leerling (en hun ouders/verzorgers) kan het advies worden gegeven hulp te zoeken. Bij de pester kan hierbij worden gedacht aan hulp voor de achterliggende problematiek of het volgen van een (extern) pestproject, bij de gepeste leerling kan hierbij worden gedacht aan hulp bij het 'nee' of 'stop' zeggen. Als de deelschoolleider inschat dat er meer hulp nodig is, kan hij de

ondersteuning inroepen van de coördinator zorg en vernieuwing/vertrouwenspersoon. Dit wordt altijd in overleg gedaan met de leerling zelf en met zijn ouders/verzorgers.

De deelschoolleider koppelt alle informatie die uit de gesprekken is gekomen weer terug aan de mentor van de leerlingen. Er wordt door de deelschoolleider een aantekening gemaakt in Magister.

Van schorsing tot schoolverwijdering

Wanneer het pestgedrag aanhoudt na allerlei gesprekken met mentor en deelschoolleider, kan de deelschoolleider besluiten om de pester een dag te schorsen. De leerling wordt dan de toegang tot de lessen geweigerd en hij moet zelfstandig werken aan schoolwerk op een eigen plek op school. Ouders/verzorgers worden hiervan schriftelijk op de hoogte gebracht

Als dat ook niet helpt volgt er een gesprek met de directeur en een schorsing van meerdere dagen.

Als het pestgedrag nog steeds voortduurt, kan en wil de school geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen en rest de school niets ander dan het traject in te gaan tot verwijdering van de pestende leerling van school.

Rol vertrouwenspersoon bij pesten

Klacht

De gepeste leerling kan ook terecht bij de vertrouwenspersoon van de school. Je kunt een afspraak met haar maken op het moment dat je een klacht heb over iemand die je pest. Zij begeleidt je bij het zoeken naar oplossingen om het pestgedrag te stoppen. Maar ze begeleidt je ook als je besluit verdere (juridische) stappen te ondernemen tegen de pester.

Voorkomen van klachten/Preventie

Leerlingen, ouders/verzorgers, experts en/of mentoren die pestgedrag signaleren kunnen naar de vertrouwenspersoon toestappen om haar hulp in te schakelen bij het oplossen van het pestgedrag of om de school veiliger te maken voor iedereen. Ze denkt met je mee of kan binnen school kijken of er iets moet veranderen in het pestbeleid van het IJburg College. Zij adviseert de schoolleiding op het gebied van het pesten en stelt samen met de expert CSY de lessen rondom het thema Macht en leerlingmediation op.

Samen met de veiligheidscoördinator is zij verantwoordelijk voor de beleidsvoorstellen op het gebied van de sociaal veilige school.

Cyberpesten

Cyberpesten

Cyberpesten is pesten via telefoon of internet. Cyberpesten is vergelijkbaar met het traditionele pesten. Het gaat vaak om het uitschelden van iemand, iemand belachelijk maken of iemand buitensluiten. De impact van cyberpesten is alleen anders omdat het vaak onduidelijk is wie de pestkop is of wie de pestkoppen zijn. Ook de verspreiding gaat heel snel en naar heel veel mensen. Ook kunnen pesterijen die op internet zijn geplaatst soms moeilijk of niet meer verwijderd worden. Er is een aantal manieren om iemand online te pesten:

- schelden en anoniem bedreigen via e-mail, MSN of via SMS'jes
- virussen versturen naar de computer van de gepeste
- hacken van de computer
- vervelende foto's van de gepeste op internet plaatsen (soms zelfs via hacken op de website van de gepeste zelf)
- wachtwoord van iemand veranderen, stelen en misbruiken

Is cyberpesten strafbaar?

Een echte wet voor cyberpesten is er niet. Als men aangifte doet van strafbare feiten, moet men bewijzen kunnen tonen. Bewijzen kunnen ook screenshots zijn van een chatlog die openstaat en waarin belastend materiaal te lezen is.

Wat doet de school?

Ook al gebeurt het pesten vaak buiten de school, de school ondervindt er wel last van omdat het gepest vaak op school doorgaat. Door het onveilige klimaat kunnen leerlingen zich veel minder goed op hun schoolprestaties richten. Dit heeft grote gevolgen. Ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor het digitaal pesten/gepest worden van hun kind. Op het moment dat het cyberpesten op het IJburg College plaatvindt of voortgezet wordt, hebben we een aantal maatregelen genomen om het cyberpesten tegen te gaan:

- ➔ net als bij het 'gewone' pesten, hanteren wij het stappenplan dat staat beschreven in het vorige hoofdstuk. Hierbij wordt aan de gepeste leerling (en ouders/verzorgers) ook geadviseerd aangifte te doen bij de politie als er sprake is van strafbare feiten (indien hiervoor ook bewijzen zijn)
- ➔ we maken de leerlingen bewust van de gevaren op internet, de effecten van cyberpesten en de strafbare feiten tijdens de lessen in Thema Macht en tijdens stamgroeptijd,

- leerlingen (en ouders/verzorgers) ondertekenen de afspraken in het ICT-reglement over internetgedrag en houden zich aan deze afspraken

Tips voor de leerlingen om het cyberpesten tegen te gaan

- meld vervelende e-mailtjes, smsjes e.d. altijd aan jouw ouders/verzorgers
- bewaar alle vervelende e-mailtjes, SMS'jes en MSN-berichten. Print vervelende berichten uit als bewijs
- geef nooit zomaar privégegevens aan een ander, zoals je naam, adres, telefoonnummer, naam of adres van de school, sportclub, e.d.
- meld bedreigingen altijd bij je ouders/verzorgers
- meld bedreigingen bij jouw mentor als het cyberpesten ook op school plaatsvindt
- ook bij de vertrouwenspersoon op school kun je jouw verhaal kwijt
- blokkeer personen die vervelend doen en log eventueel met een nieuwe naam in
- gebruik alleen je voornaam
- geef anderen geen persoonlijke gegevens of foto's van jezelf of van bekenden van jou
- reageer niet op gemene, valse, vervelende berichten

Bijlage 1: Tips van de leerlingen

Onze leerlingen hebben zelf nagedacht over de rol die de ouders/verzorgers, de leerlingen zelf en onze medewerkers kunnen hebben. Deze tips bieden een handvat voor ons allemaal hoe we ons kunnen opstellen als we zien of horen dat er iemand wordt gepest.

Ouders/verzorgers

- ➔ voeren regelmatig een gesprek met hun eigen kind en bespreken hoe hun kind tegen pesten aankijkt. Op deze manier kunnen zij nagaan of hun kind wel eens wordt gepest of zelf pest. Zij kunnen dan indien nodig contact opnemen met de mentor.
- ➔ kijken samen met hun kind en de school naar de oorzaak van het pesten of het gepest worden. Indien nodig stemmen zij in met extra begeleiding.
- ➔ kennen het pestprotocol van school
- ➔ worden ingelicht over het pestincident waarbij hun kind betrokken is (als pester of als gepeste). Bij een eenmalige pesterij is dit niet nodig.

Leerlingen

- ➔ komen op voor het slachtoffer
- ➔ die de pester kennen, vragen hem op te houden hiermee en pesten niet mee.
- ➔ maken het pesten bespreekbaar met de mentor en maken met elkaar afspraken om het pesten te voorkomen (bijvoorbeeld posters maken met de afspraken erop, zodat je steeds eraan wordt herinnerd)
- ➔ zorgen ervoor dat er een goede sfeer is in hun groep, door leuke dingen met elkaar te doen.
- ➔ voelen zich als groep verantwoordelijk voor elkaar
- ➔ worden ingelicht als er gepest wordt in hun groep, zo kunnen zij ook 'een oogje in het zeil houden'

School

- ➔ de medewerker die het pesten ziet, maakt het pesten meteen bespreekbaar of geeft dit door aan de mentoren van de leerlingen die betrokken zijn bij het pesten.
- ➔ kan in algemene lessen bespreekbaar maken hoe wij willen dat we met elkaar omgaan en dat er bij pesten altijd verschillende rollen zijn. Dit komt bijvoorbeeld in het thema Macht aan de orde. Indien nodig wordt het ook op andere momenten (bijv. in de stamgroep) bespreekbaar gemaakt.
- ➔ heeft de taak de gepeste leerling zo veel mogelijk te 'beschermen', maar ook om de pester een kans te geven zich te verbeteren.
- ➔ alle medewerkers kennen het pestprotocol

Bijlage 2:   Leidraad gesprek met de gepeste leerling

Feitelijke vragen over het pesten

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

Bespreekbaar maken van oplossingen

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ergens is er iets in zichzelf dat de pester gelijk geeft. Besteed hier aandacht aan en bespreek samen met de leerling wat hij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

De medewerker die dit gesprek voert met de gepeste leerling kan altijd ondersteuning vragen van de vertrouwenspersoon/coördinator zorg en vernieuwing.

Bijlage 3:   Leidraad gesprek met de leerling die pest

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- de leerling confronteren met zijn gedrag en de gevolgen hiervan
- achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
- het schetsen van de vervolgstappen wanneer het pesten niet stopt

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde! Confronteren is:

- probleemgericht en richt zich op gedrag wat waar te nemen is. Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent! Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.
- relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie, bijvoorbeeld. Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. Zeg nooit: Je bent heel gemeen. Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.
- veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem is benoemd, richt jij je op het achterliggende verhaal. Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Etc.

Maak duidelijk dat er een tekort aan empatisch/invoelend vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen? Bied zo nodig hulp aan van de coördinator zorg en vernieuwing (op vrijwillige basis).

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt.

De medewerker die dit gesprek voert met de gepeste leerling kan altijd ondersteuning vragen van de vertrouwenspersoon/coördinator zorg en vernieuwing.